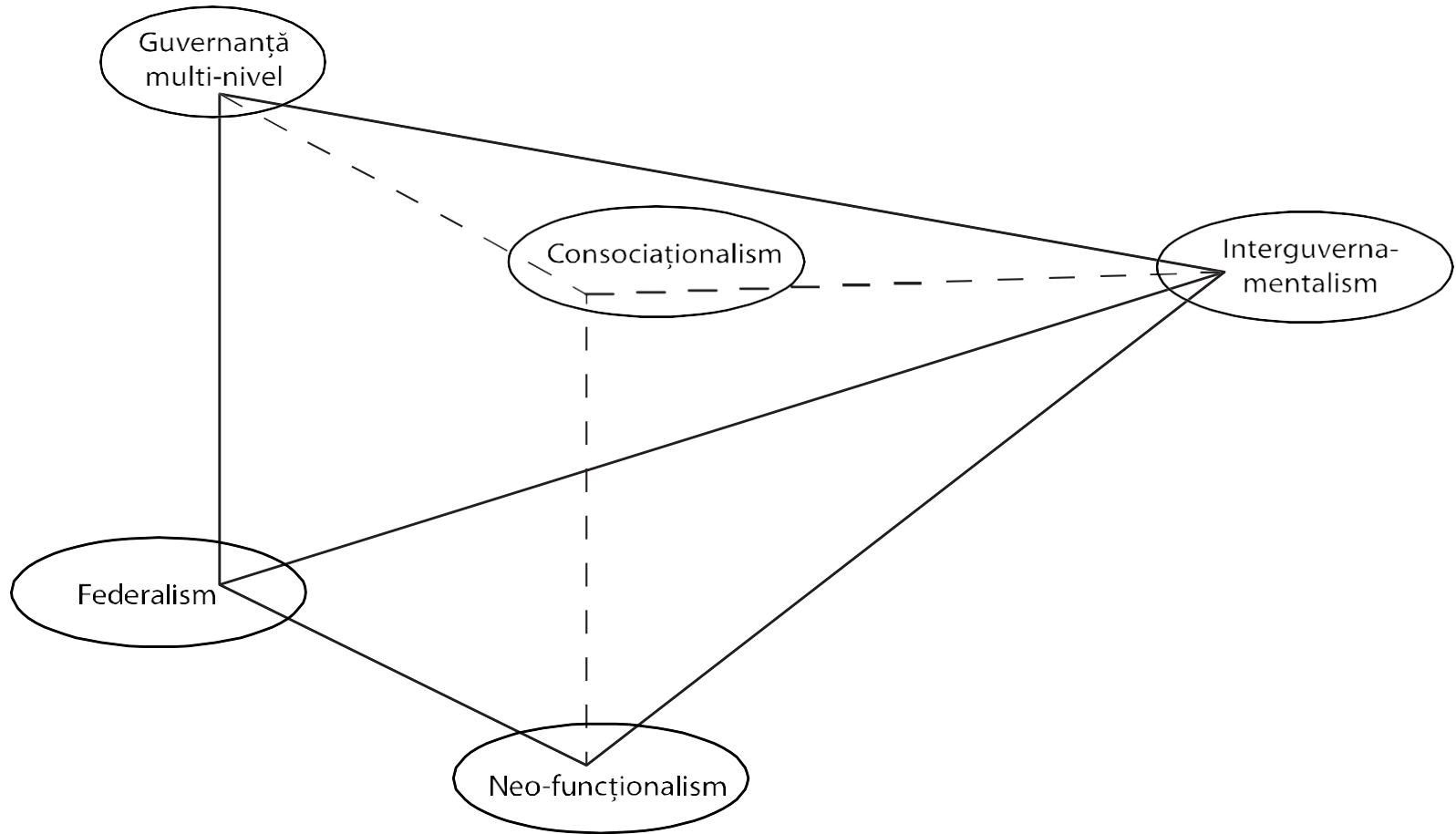

Neofunctionalism

PIRAMIDA TEORIILOR

PIRAMIDA TEORIILOR(CONT)

- **Neofuncționalismul** a fost teoria ce a urmărit să explice mecanismele procesului integrării și a acordat un rol important actorilor non-statali (grupurile de interese și partidele politice) în extinderea procesului de integrare, prin ralierea acestora la acțiunile și inițiativele elitelor supranaționale, pe care le-au modelat parțial, în scopul trecerii de la integrarea economică spre integrarea politică. Predicțiile neofuncționaliste referitoare la integrarea politică nu s-au transformat încă în realitate din cauza opoziției statelor membre, pe care neofuncționaliștii au prevăzut-o, dar au subestimat forța principiului suveranității naționale și a promovării viziunii proprii în relațiile internaționale;

NEOFUNCȚIONALISMUL

- Prima teorie a integrării europene
- Prima încercare de a teoretiza noua formulă de cooperare regională, care a apărut la sfârșitul celui de-al doilea război mondial
- Ernst Haas: *Uniting of Europe: Political, Social and Economic Forces, 1950-1957*, Stanford University Press, 1958.

a explicat cum cele 6 state membre au reușit să inițieze o formulă de cooperare supranațională, după cel de-al doilea război mondial

CARACTERISITICILE TEORIEI NEOFUNȚIONALISTE

- Neofuncționalismul, ca teorie a integrării europene, împărtășea ideea federalistă asupra incapacității statului național de a face față provocărilor mediului internațional.
- Ernst B. Haas, principalul promotor al neofuncționalismului, considera integrarea economică, demarată prin încheierea tratatelor de la Roma, un proces “în avalanșă”, ce avea să sporească numărul sectoarelor implicate și să amplifice transferul de autoritate de la nivel național către instituții supranaționale, create tocmai pentru a gestiona procesul cooperării economice

CARACTERISITICILE TEORIEI NEOFUNCȚIONALISTE

- Conceptul de spillover
- Rolul grupurilor societale (grupurile de interese și partidele politice)
- Socializarea elitelor

CONCEPTUL DE SPILLOVER

- Conceptul-cheie al integrării europene este, în concepția neofuncționalistă, *spillover-ul*, ca motor al adâncirii integrării economice, fundamentat pe extinderea procesului de integrare spre alte sectoare, sub presiunea generată de succesul cooperării din sectorul inițial
- Anne–Marie Burley and Walter *Mattli*(*Europe before the Court: A political theory of legal integration*, 1993): integrarea este în concepția neofuncționalistă, rezultatul acțiunii combinate a trei factori: spilloverul funcțional, spilloverul politic și geografic

SPILOVER-UL FUNCȚIONAL

- ▣ **Spilloverul funcțional** era bazat pe ideea că interdependența puternică dintre sectoarele economice moderne necesită, în mod obiectiv, continuarea procesului de integrare și în celelalte sectoare cu care este conexas primului, în care s-a inițiat deja o cooperare internațională, pentru a atinge obiectivele scontate care, la rândul lor, vor crea presiuni similare în alte sectoare, devenind, astfel, un proces complex

ex: CECO CEE

Piața unică →

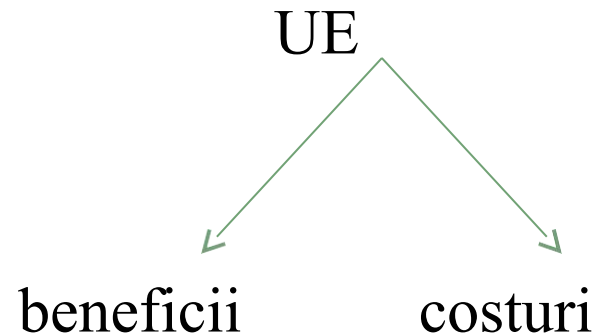

SPILOVER-UL POLITIC

- **Spillover-ul politic** descrie procedeul comportării adaptive, ce constă în schimbarea ascendentă a perspectivelor, modificarea valorilor și coalizarea, la nivel supranațional, a grupurilor de interese naționale și a partidelor politice, ca răspuns la integrarea sectorială
- **Carsten Stroby (Neofunctionalism, in: Michelle Cini, European Union Politics, Oxford, 2007):** conexarea domeniilor politicilor are loc, în mod deliberat, din motive politice sau ideologice, deși ar exista și motive de ordin economic sau tehnologic
- Ex: reforme propuse de Comisia Europeană

SPILOVER-UL GEOGRAFIC

Explică valurile de extindere(ex: Marea Britanie in 1973)

ROLUL GRUPURILOR DE INTERESE

- *orice asociație de indivizi sau organizație, de obicei organizată formal, care pe baza unuia sau mai multor interese distribuite, urmărește să influențeze politicile publice în favoarea sa. Prin definiție, toate grupurile de interese își manifestă intenția de a influența politica autorităților guvernamentale în beneficiul propriu sau pentru o cauză comună întregii societăți.*
- Grupurile de interese, indiferent de sistemul politic, pot fi clasificate în cinci categorii: *interese economice, interese ale muncitorilor, interese profesionale, interese publice și interese teritoriale*
- *Grupurile de interese economice din Uniunea Europeană sunt organizate sub forma de Eurogrupuri și sunt, în fapt, reprezentantele organizațiilor naționale ale intereselor sectoriale cum ar fi fermierii, patronatele etc*

ROLUL GRUPURILOR DE INTERESE

Cele mai importante Eurogrupuri la nivel comunitar sunt

- *Comitetul Organizațiilor Profesionale Agricole (COPA)*
- **BUSINESSEUROPE** (noua denumire, din 23 ianuarie 2007 a *Asociației Confederației Industriale și Patronale Europene (UNICE)*, *Industrie (EUROCHAMBERS)*).
- COPA a apărut încă din 1958 și reunea, în 2003, 29 de federații naționale din cele 15 state membre, dar după lărgirea din 2004-2007, numărul acestora a crescut corespunzător

ROLUL GRUPURILOR DE INTERESE

- Grupurile de interese se europenizează
- Presează guvernele naționale și încearcă să-și forțeze pentru a grăbi procesul de integrare europeană
- Dezvoltă interese supranaționale și devin aliații instituțiilor europene, se raliază la acțiunile și inițiativele elitelor supranaționale, pe care le-au modelat parțial, în scopul trecerii de la integrarea economică spre integrarea politică

SOCIALIZAREA ELITELOR

- Relațiile internaționale dintre statele participante în procesul de integrare se desfășoară pe coordonatele unui joc de sumă nenulă (fiecare stat câștigă în cazul implicării și acest fapt stimulează cooperarea, pe baza spillover-ului funcțional și politic)
- Dinamica procesului integrării determină o evoluție ascendentă a instituțiilor și a organizațiilor supranaționale, iar agenda supranațională tinde să devină predominantă în raport cu interesele statelor membre

SOCIALIZAREA ELITELOR

- Lindberg & Scheingold: elitele politice dezvoltă loialități supranaționale (oficialii europeni, aparatul birocratic al Comisiei Europene etc)

Implicați în procesul integrării europene, dezvoltă preferințe europene și dezvoltă loialități supranaționale

- Încearcă să convingă elitele naționale despre avantajele cooperării supranaționale

SOCIALIZAREA ELITELOR

- Ex: Parlamentul European
- ✓ Deși eurodeputații sunt aleși prin vot direct la nivelul statelor membre UE și am avea motive să credem că ei vor susține, în principal, interesele naționale ale statelor unde au fost aleși, PE nu este o instituție interguvernamentală
- ✓ Organizarea Parlamentului European pe grupuri politice are ca efect europenizarea membrilor săi
- ✓ Abordarea problemelor transcende frontierele interstatale și promovează interesele naționale
- ✓ Parlamentul European este mai apropiat de Comisie decât de Consiliu, deși disputele dintre cele două instituții, asupra politicii generale a UE, sunt adesea foarte aprinse
- ✓ Nu trebuie să uităm, totuși, că disputele au loc între o instituție legislativă și una executivă, fiecare dintre acești actori având propria experiență în domeniul politicii europene

SOCIALIZAREA ELITELOR

- una din tezele fundamentale ale teoriei neofuncționaliste și se manifestă prin dezvoltarea unor loialități și preferințe europene, care iau locul loialității față de propria țară, din care provin oficialii și politicienii acestor instituții.

CRITICI LA ADRESA NEOFUNȚIONALISMULUI

- Andrew Moravscik, unul din autorii cei mai critici la adresa neofunționalismului
- Andrew Moravscik: “neofunționalismul pare să predicteze greșit atât procesul cât și traiectoria procesului de integrare europeană(*Preferences and Power in the European Community: A Liberal Intergovernmentalist 1993*)
- Ernst Haas: pune sub semnul întrebării propriile sale ipoteze și a declarat în diferite ocazii, în anii 70, ca neofunționalismul este o teorie demodată.
- Philippe Schmitter: “nici o altă teorie a integrării europene nu a fost atât de neînțeleasă, parodiată, respinsă, precum neofunționalismul(2002)

CONCLUZII

- Neofuncționalismul reușește să explice procesul de integrare europeană până la mijlocul anilor 70
- În anii 70, teoria neofuncționalistă era una din cele mai studiate abordări ale integrării europene
- Procesul de integrare continuă nu a avut loc(anii 70)
- Anii 80 și 90 marchează o revitalizare a neofuncționalismului pentru a cădea din nou în desuetitudine

ex: Piața unică

- A. Moravcsik: susține că-i lipsește o bază teoretică solidă
- Apar reacții la neofuncționalism, așa numitele *middle range theories*, care nu au ambiția de explica întregul proces de integrare europeană: interguvernamentalismul liberal, guvernanta supranațională(Sandholtz și Stone Sweet), Guvernanta multi-nivel, instituționalismul, teoria alegerii raționale, constructivismul etc.

